

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/14/2024
Identifikačné číslo spisu:	6120380049
Dátum vydania rozhodnutia:	24.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6120380049.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35724803, zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53255739, proti žalovanému P. J., narodenému Z. zastúpenému F., o zaplatenie 3.170,20 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 9Csp/87/2020, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. septembra 2023 sp. zn. 11CoCsp/14/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) podľa § 387 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“) z 21. apríla 2023 č. k. 9Csp/87/2020-310 o zamietnutí žaloby aj o nepriznaní žalovanému nároku na náhradu trov konania (§ 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP); žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania (§ 369 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP a čl. 17 základných princípov CSP).

1.1. Odvolací súd skonštatoval, že v dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie po právnej stránke aplikoval ustanovenia § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 6, 9, § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“), § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o bankách“).

1.2. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie skonštatoval, že ako spornú v konaní najskôr skúmal otázku nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne z dôvodu neplatnosti postúpenia pohľadávky pre nedodržanie zákonného postupu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, bankách v spojení s § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. ohľadom výzvy banky potrebnej pre postúpenie pohľadávky. Súd prvej inštancie za predchádzajúcu výzvu banky pre postúpenie pohľadávky nepovažoval výzvu banky, ktorou sa vyhlasuje okamžitá splatnosť pohľadávky (4Cdo/75/2020). Z uvedeného dôvodu považoval zmluvu o

postúpení v zmysle § 39 OZ za neplatnú, čoho dôsledkom je nedostatok vecnej aktívnej legitímácie žalobcu v tomto spore, čo ho viedlo k zamietnutiu celej žaloby.

2. Podľa názoru odvolacieho súdu pre určenie otázky platnosti alebo neplatnosti právneho úkonu postúpenia pohľadávky je podstatné, či podmienky pre postúpenie banky bez súhlasu žalovaného na tretiu osobu, ktorá nie je bankou podľa § 92 ods. 8, prvá veta zákona o bankách boli splnené. Uvedené ustanovenie zákona o bankách upravuje špeciálne podmienky popri všeobecných podmienkach uvedených v Občianskom zákonníku, týkajúcich sa postúpenia pohľadávok, za ktorých môže byť banková pohľadávka, alebo jej časť postúpená. V zmysle tohto ustanovenia pohľadávka alebo jej časť môže byť postúpená, ak je pohľadávka splatná, a to až po predchádzajúcej písomnej výzve a kumulatívne, ak je splnené omeškanie dlžníka so splnením postupovanej pohľadávky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Tieto zákonné predpoklady postúpenia pohľadávky musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Písomná výzva banky dlžníkovi je prvým predpokladom pre postúpenie bankovej pohľadávky alebo jej časti na inú osobu (viď 1Cdo/147/2017).

2.1. Odvolací súd ďalej dospel k záveru, že súd prvej inštancie posúdil platnosť postúpenia pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu na súčasného žalobcu v súlade s ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách, podľa ktorého spôsobilým predmetom postúpenia môže byť len splatná pohľadávka alebo jej časť ak je napriek písomnej výzve banky dlžník nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke, a že tieto zákonné predpoklady musia byť splnené kumulatívne. Žalobca bol preto povinný preukázať doručenie písomnej výzvy žalovanému na splnenie svojho peňažného záväzku a platné zosplatenie úveru. Odvolací súd mal zo spisu preukázané, že právny predchodca žalobcu nepreukázal ani existenciu, ani doručenie výzvy banky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách a zároveň nepreukázal, že v danom prípade došlo k platnému zosplateniu úveru, t. j. že predmetom postúpenia pohľadávky bola splatná pohľadávka banky podľa § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že v danom prípade nemohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky na žalobcu, keďže nebolo preukázané splnenie zákonných podmienok, a že žalobca nie je v spore vecne aktívne legítimovaný.

2.2. S poukazom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie predmetnú vec na základe správne zisteného skutkového stavu správne právne posúdil, a preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“), ktorého prípustnosť odôvodňovala ustanoveniami § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Navrhla zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie, vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie a priznať jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Pre naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP pre nesprávne právne posúdenie veci označila právne otázky: 1/ či doručenie do dispozičnej sféry adresáta preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručenia, pokiaľ je adresátom spotrebiteľ; 2/ či vyriešenie otázky platnosti postúpenia pohľadávky, pripustenia zmeny strany sporu počas prebiehajúceho sporového konania a (opätovného) skúmania platnosti postúpenia pohľadávky a aktívnej vecnej legitímácie žalobcu s opačným záverom, než tým, akému dospel v čase, kedy súd zmenu pripustil; 3/ či na účely § 92 ods. 8 zákona o bankách možno považovať výzvu súdu podľa § 53 ods. 9 OZ alebo výzvu podľa § 565 OZ. Dovolateľka sa výslovne dovoláva odpovede, či ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky osobitnú (samostatnú) výzvu banky pre postúpenie alebo takou výzvou môže byť výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ohľadom predčasnej (resp. mimoriadnej) splatnosti úveru.

4. Žalovaný nevyužil právo vyjadriť sa k dovolaniu.

5. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3C príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP), a či sú splnené

podmienky podľa § 429 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že rozhodujúcou právnou otázkou, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu je otázka, namietaného nesprávneho právneho posúdenia (§ 421 ods. 1 CSP) posúdenia výzvy podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách; teda otázka, či môže byť takouto výzvou aj výzva o mimoriadnej (predčasnej) splatnosti podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Z pohľadu záporného (negatívneho) vyriešenia tejto zásadnej otázky sú ďalšie otázky v dovolaní (o doručovaní výzvy, či skúmaní vecnej aktívnej legitimácie vo vzťahu k súdom pripustenej zmene účastníka na strane žalobcu) pre vec nepodstatnými, lebo nemajú spôsobilosť privodiť pre dovolateľku priaznivé rozhodnutie vo veci samej. Inak povedané, aj keby dovolateľkou uplatnené nesprávne právne posúdenie veci v časti doručovania výzvy, pripustenia zmeny žalobcu v spore a iné bolo dôvodné, nevedlo by to k zrušeniu rozhodnutia odvolacieho súdu o zamietnutí žaloby, lebo tu pre zamietnutie žaloby obстоjí záver súdu o nedostatku vecnej aktívnej legitimácie ohľadom absencie príslušnej osobitnej (samostatnej, kvalifikovanej) výzvy.

6. Dovolací súd uvádza, že dovolateľka dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP v dovolaní nevymedzila (obsahovo nevysvetlila), preto dovolací súd nemal možnosť ho vecne prerokovať a v tejto časti bolo potrebné dovolanie odmietnuť v zmysle § 447 písm. c) CSP. Prípadne dovolateľkou namietané nesprávne právne posúdenie veci v zmysle ustálenej judikatúry dovolacieho súdu nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porovnaj R 54/2012 a R 24/2017).

7. Uznesením Veľkého senátu občianskeho právneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júla 2025 sp. zn. 1VCdo/4/2025 boli zjednotené právne názory senátov dovolacieho súdu na predmetnú právnú otázku, [či ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky osobitnú (samostatnú) výzvu banky pre postúpenie alebo takouto výzvou môže byť výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka] tak, že: „Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, pričom touto výzvou nie je (nemôže byť) výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný.“

7.1. Z predmetného rozhodnutia vyplýva, že postúpenie pohľadávky zo spotrebiteľského právneho vzťahu predpokladá výzvu banky. Pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt sa predpokladá osobitná/výlučná/ samostatná výzva banky klientovi (v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách), že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku. Touto výzvou nemôže byť výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (resp. oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný).

7.2. Takýto výklad je podľa veľkého senátu najvyššieho súdu súladný s princípom zvýšenej ochrany spotrebiteľa v spotrebiteľských veciach a tiež zodpovedá základnému výkladovému pravidlu zakotvenému v spotrebiteľskom práve v § 54 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého v prípade pochybnosti platí priaznivejší výklad obsahu zmluvy v prospech spotrebiteľa. Možno k nemu dospieť gramatickým (jazykovým) ako aj systematickým výkladom ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách. Predmetné ustanovenie poskytuje ochranu klientom banky, (a teda aj spotrebiteľom). Jeho cieľom a účelom je umožniť klientovi, aby po upozornení na právo veriteľa postúpiť pohľadávku na iný, hoci aj nebankový subjekt (nepodliehajúci dozoru NBS, čo nemusí byť v záujme spotrebiteľa), mal možnosť tomuto postupu účinne zabrániť tým, že vo výzve vyčíslenú výšku pohľadávky dodatočne uhradí (viď úmysel zákonodarcu vyjadrený v dôvodovej správe k zákonu o bankách). Ešte predtým ako sa banka rozhodne vzniknutú pohľadávku postúpiť musí nevyhnutne v prvom rade realizovať kroky predpokladané v ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a teda musí predovšetkým platne zosplatiť svoju pohľadávku a až následne môže realizovať kroky k jej postúpeniu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Prvým zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky je teda existencia splatnej pohľadávky alebo jej časti, čo tiež predpokladá výzvu „meškajúcemu“ spotrebiteľovi, avšak povahou a účelom odlišnú, než akú má na mysli ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravuje za akých podmienok môže banka žiadať o zaplatenie celej pohľadávky; ide o kumulatívne podmienky, a to nesplácanie úveru po dobu troch mesiacov a upozornenie spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Naproti

tomu ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách má postavenie lex specialis k § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka, keďže sprísňuje všeobecné podmienky ustanovené v Občianskom zákonníku požadované pre platnosť postúpenia pohľadávky. Zákonodarca prostredníctvom stanovenia prísnejších podmienok pre postúpenie pohľadávky chráni klienta pred tým, aby ním poskytnuté informácie týkajúce sa jeho osoby a pomerov neboli postupované bez žiadnych zákonných obmedzení, a preto pred samotným postúpením stanovil povinnosť banky spotrebiteľa/dlžníka o tomto zámere informovať. Ak by zákonodarca zamýšľal spojenie povinností banky do jedného právneho úkonu, tak by to explicitne uviedol v zákone alebo by jednotlivé ustanovenia prepojoval odkazom.

7.3. Dovolací súd dáva do pozornosti dovolateľke rozhodnutie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. augusta 2025 sp. zn. 1VCdo/4/2024 a jeho právu vetu: „Súd nie je pri rozhodovaní vo veci samej z hľadiska posúdenia aktívnej vecnej legitímácie viazaný svojím procesným rozhodnutím o zmene žalobcu (§ 80 ods. 2 CSP).“

8. Z uvedených dôvodov je zrejmé, že dovolanie ohľadom nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP nie je vymedzené správne, lebo tu nešlo o prípad odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu ani o prípad, kedy ešte nedošlo k vyriešeniu právnej otázky dovolacím súdom, a preto ho dovolací súd v tejto časti odmietol v zmysle § 447 písm. f) CSP. Na tomto závere nič nemení ani to, že k zjednoteniu relevantného právneho názoru veľkým senátom došlo až po podaní dovolania.

9. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovanému ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinila žalobkyňa (§ 256 ods. 1 CSP), žalovanému žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

10. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.